

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

2. juni 2014

Innovation i den blå økonomi

1. Resumé

I meddelelsen om innovation i den blå maritime økonomi understreger Kommissionen, at bedre udnyttelse af den blå maritime økonomis vækst- og beskæftigelsespotentiale afhænger af innovation, ligesom innovation potentielt kan medføre miljømæssige fordele.

Kommissionen skitserer i meddelelsen sine nuværende aktiviteter og sine planer for at udvikle den blå økonomis potentiale i forhold til en række udfordringer.

Kommissionen vil bl.a. sikre nemmere brug af havdata, etablere en informationsplatform for havforskning samt oprette et videns- og innovationsfællesskab om den blå økonomi efter 2020.

Meddelelsen er oversendt til Rådet den 12. maj 2014 og har ingen lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser.

2. Baggrund

Kommissionen indførte i 2007 EU's integrerede maritime politik (IMP) med henblik på at styrke den bæredygtige udvikling af Europas maritime, "blå" økonomi og skabe en bedre beskyttelse af havmiljøet ved at fremme samarbejdet mellem alle berørte parter på tværs af sektorer og grænser.

Formålet med IMP er således at anvende en samlet tilgang til maritime spørgsmål, der ikke falder ind under en enkelt sektorspecifik politik. IMP adskiller sig fra, hvad der ellers normalt forstås ved maritim politik, fordi fokus ikke er på søtransport og havneanligger men derimod på "blå vækst" eller "blå økonomi", dvs. andre værdikæder i forbindelse med brug af havene.

Den politiske opbakning til IMP er bl.a. kommet til udtryk ved den såkaldte Limassol-erklæring om vækst og beskæftigelse i de maritime erhverv, der blev vedtaget i 2013. Desuden fremsendte Kommissionen en

meddelelse om blå vækst i 2012 (KOM (2012) 494 endelig), som indeværende meddelelse skal læses i forlængelse af.

3. Formål og indhold

Kommissionen refererer i meddelelsen til, at innovation i alle den blå økonomis sektorer er af stor betydning for at udnytte dens vækst- og beskæftigelsespotentiale, og desuden kan medføre væsentlige miljømæssige fordele.

Det kan fx ske gennem 'økoinnovation' i forbindelse med at mindske svovlemissioner fra skibe ved hjælp af bedre anlæg om bord til rensning af udstødningsskibe, renere traditionelle brændstoffer eller alternative brændstofkilder. Innovation kan også fremme udviklingen af omkostningseffektive foranstaltninger til beskyttelse af havene.

Der er imidlertid konstateret en række udfordringer i forhold til et innovationsfremmende miljø i EU generelt. Det drejer sig fx om manglende investeringer i viden, manglende adgang til finansiering og høje omkostninger i forbindelse med immaterielle ejendomsrettigheder.

Desuden peger Kommissionen i den årlige vækstundersøgelse for 2014 på, at der endnu ikke er tilstrækkeligt samarbejde mellem den offentlige og den private sektor. Medlemslandene skal generelt udarbejde politikker og lokale løsninger, som på effektiv vis rydder disse forhindringer af vejen, og Kommissionen vil forsøge at sikre, at de nationale politikker afspejler prioriteterne for blå vækst.

Kommissionen vurderer, at der er behov for supplerende tiltag. Derfor vil Kommissionen med meddelelsen undersøge, hvordan følgende spørgsmål, der er specifikke for den blå økonomi, kan løses ved hjælp af tiltag på EU-plan:

- manglende viden og oplysninger om havenes tilstand, havbundens ressourcer og livet i havet og om risici for habitater og økosystemer.
- spredt forskningsindsats inden for havforskning, hvilket hindrer tværfaglig læring og forsinker teknologiske gennembrud inden for vigtige teknologier og innovative erhvervssektorer.
- mangel på videnskabsfolk, ingeniører og kvalificeret arbejdskraft, som er i stand til at anvende nye teknologier i havmiljøet.

Kommissionen vil bl.a. sikre, at havdata er lettilgængelige, indbyrdes kompatible og uden brugsrestriktioner, med det specifikke mål at udvikle et kort i flere opløsninger af hele havbunden og den overliggende vandsøjle i europæiske farvande senest i 2020. Kommissionen redegør for, at over 100 europæiske organisationer samarbejder i den forbindelse.

Endvidere vil Kommissionen bygge på og supplere eksisterende informationssystemer med henblik på at etablere en informationsplatform

for havforskning, og arbejde sammen med medlemsstaterne med henblik på at medtage oplysninger om nationalt finansierede havforskningsprojekter.

Endelig vil Kommissionen undersøge, hvorvidt det kunne være nyttigt at oprette et videns- og innovationsfællesskab, som specifikt skal beskæftige sig med den blå økonomi i tiden efter 2020 – på lige fod med planer for andre sådanne fællesskaber inden for rammerne af Horisont 2020-programmet.

4. Europa-Parlamentets holdning

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Meddelelsen har ikke i sig selv administrative konsekvenser.

10. Høring

Kommissionens meddelelse har været i høring den 15. maj 2014 i Skibsfartspolitisk Specialudvalg med frist den 22. maj 2014. Der er modtaget to høringssvar fra hhv. Danske Havne og Søfartens Ledere.

Danske Havne bakker op omkring meddelelsen fra Kommissionen om innovation i den blå økonomi, idet man dog finder, at havenes potentiale for vækst og beskæftigelse gøres større, hvis der tænkes på synergi i hele den maritime sektor. Der er behov for energieffektive forbindelser mellem sø og land, da den erhvervmæssige anvendelse af havets ressourcer har brug for bæredygtige transportløsninger, produktionsfaciliteter, opmagasinering og erhvervssamarbejde for at skabe momentum.

Danske Havne finder det positivt, at der opmuntres til et øget samarbejde imellem erhvervslivet, forskerkredse og uddannelsesaktører, så medlemslande kan finde frem til styrkepositioner og udvikle klynger samt hvilke muligheder vi har i Danmark for at sikre den rette arbejdsstyrke med de rette færdigheder, så vi som land fastholder viden og indflydelse på den fremtidige udvikling.

Danske Havne anbefaler, at der etableres et dansk forum for erhvervslivet og videnskabelige kredse for at kortlægge muligheder i Danmark i samspil med regeringens vækststrategier, herunder Det Blå Danmark, Energi og Klima samt Vand, Bio og Miljøløsninger.

Søfartens Ledere har ingen bemærkninger.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De andre medlemsstaters holdning til meddelelsen er endnu ikke kendt.

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt af den opfattelse, at de initiativer, der fra Kommissionens side er blevet fremsat inden for rammerne af den integrerede havpolitik, har været positive. Regeringen forholder sig også umiddelbart positivt til Kommissionens meddelelse om innovation i den blå økonomi.

Regeringen er bl.a. enig med Kommissionen i, at det er vigtigt at tage konkrete skridt til at øge kendskabet til havene og fremme teknologiudviklingen, således at havenes økonomiske potentiale kan udvikles på en bæredygtig måde.

Regeringen anerkender endvidere, at spredt forskningsindsats inden for havforskning kan hindre tværfaglig læring og forsinke teknologiske gennembrud i forhold til teknologier og innovative erhvervssektorer, hvorfor regeringen finder det positivt, at Kommissionen vil forsøge at løse denne udfordring ved hjælp af tiltag på EU-plan.

Endelig finder regeringen, at vækst i den blå økonomi vil kræve en arbejdsstyrke, som har passende kvalifikationer, og som er i stand til at anvende de seneste teknologier inden for fx ingeniørvidenskab. Derfor er det positivt, at Kommissionen understreger behovet for at bygge bro over den kvalifikationskløft, der belyses i meddelelsen.

Regeringen lægger generelt vægt på at EU-tiltag ikke får uhensigtsmæssig betydning i form af unødvendige statsfinansielle konsekvenser og øgede administrative byrder for erhvervslivet.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.